Diktamen: Lära genom att lyssna och skriva

Syfte

Lära och minnas genom att både lyssna fokuserat och skriva.

Läraren reflekterar

Diktamen är ett underbart inslag i undervisningen. Det tar bara tio minuter att genomföra, men ger stor effekt. Rätt snart kommer du kunna läsa upp längre meningar i ett sjok, medan dina ord hänger kvar i luften och eleverna skriver utifrån hörselminnet. Oerhört bra träning! Ingenting bedöms, det är bara för att lära.

Metod

Högläs några meningar ur läroboken. Eleverna skriver av i sin skrivbok. Uppmana eleverna att skriva på raderna och inte in i marginalen. Säg till eleverna att det inte gör något om de missar några ord eller delar av meningen. De väntar under tystnad och fortsätter skriva när du läser nästa mening.

FÖRBEREDELSER: Välj ut några rader ur läroboken (anpassat efter ålder och erfarenhet). Fem meningar är lagom att börja med. Med lite övning blir tio rader inga problem.

DIKTAMEN: Tala om för eleverna att du ska läsa upp en mening i taget och i avgränsade delar. Säg att du kommer att läsa ut även skiljetecken och uppmana eleverna att göra radbyte eller styckesindelning (vid längre texter): ”Byt rad” och ”Byt stycke”. Börja med några ord i taget, till exempel en halv mening, och vänta tills majoriteten skrivit klart. Sedan läser du resten av meningen. När eleverna skrivit även den delen, upprepar du hela meningen i sin helhet.

UPPFÖLJNING: Eftersom tempot är förhållandevis lugnt, hinner du gå runt i klassrummet och se hur eleverna skriver. Korrigera vid behov. **När du läst klart kan du projicera hela texten. Eleverna får då möjlighet att komplettera och rätta sina texter. Även vid detta tillfälle kan du gå runt och titta, påpeka det som är bra och uppmärksamma eleverna på sådant de ska tänka på.**

Exempel

Läraren högläser varje mening lugnt och tydligt, enligt samma struktur:

1. Ja visst gör det ont (paus)
2. när knoppar brister – punkt (paus)
3. Ja visst gör det ont när knoppar brister – punkt. Byt rad.

Ny mening:

1. Varför skulle annars (paus)
2. våren tveka – frågetecken. (paus)
3. Varför skulle annars våren tveka – frågetecken. Byt rad.

Diktamen
1. Välj ut några rader ur läromedlet.
2. Läs högt och låt eleverna skriva.
3. Följ upp elevernas skrivande.